

Поштарина плаћена у готову.
2 децембар 1923.

ЦЕНА 3 ДИНАРА

Излази сваког понедељника.
Година I. број 3.

КОМЕДИЈА

Часопис за позориште, музику и филм.

Уредници: Н. Трајковић и М. Световски. Владиник за Издавачко Удружење
„Илустрација“ Иван Зринић, директор „Илустрованог Листа“.

Г. Никола Зец у Београду

Велики басист бечке Опere, г. Никола Зец, у улози Фалстафа из опере „Веселе Жене Виндзорске“. — Veliki bas bečke opere, g. Nikola Zec, u ulozi Falstafa iz opere „Vesele Žene Vindzorske“.

Гиздава комика у националној драми

(Премијера „Урошеве женидбе“)

Покојни Бојић имао је и на ћене старе апокалипсе, час кловсамрти свеже и младе мушки усне. И насмејане и измучене — истовремено. Зато и његова премијера „Урошева женидба“ носи у својим стиховима како сву чулност тако и сав болни и раскошни осмех младог покојног писца. По својој лирској позоришној фантазији Бојић би, несумњиво, да је остао жив, далеко одвео наш национални репертоар. Његов ванпозоришни стих, за нашу послератну поезију, додуше не би значио револуцију; али би то несумњиво значило у националној драми. Ту је Бојић збацио опрезно сву ону стару епску конвенционалност, сву ону плеснув прошлост. Убрзгао је заносно у наше националне драмске мотиве — стихове пуне душе, а уједно и мало има; али све звони под неспуне чула. За нашу националну драму он први успешно проналази *флуидност историске атмосфере* коју обрађује. Он први успешно, и са младалачким замахом, открива и наше средњевековне друштвене гестове византинизма. Све је то Бојић почeo да стапа у једну специјалну бинску лирику. Он је уједно и сву сировост наших умро — тражећи чулну мелодију наше расне прошлости. А нарочито у „Урошевој женидби“ осећа се у којој се сударају перверзија и варварство, урођени инстинкт расе и имитација туђе културе. Наслутежио. Звонки стихови, отмено преливају се од лаку иронију властеле, као и првог до трећег чина као беле дискретни подсмех, и загонетну крљушти рибе под водоскоком. лукавост, и државотворну логику, Ипак то није Ростан, ма да се в елегантне финесе, и себичну чини да јесте. Он као да мала у искључивост, и сањалаштво љустиховима извесне наше наслубави, и суровост судбине: најзад

Милутин Бојић. — Milutin Bojić.

вам се учини да драмске суштине ком силном декоративном емоцијом, која прикрива извесне садржајне недостатке. На крају стих побеђује. Импресија је ту, а нико под утиском и не пита зашто драмска садржина није још јача. Побеђује гиздава комика. Бојић је осетио под прстима сву раскош, а уједно и сву сировост наших умро — тражећи чулну мелодију дворова под византијским утицајем. Осетио је врло добро тачку на којој се сударају перверзија и варварство, урођени инстинкт расе и имитација туђе културе. Наслутежио. Звонки стихови, отмено преливају се од лаку иронију властеле, као и првог до трећег чина као беле дискретни подсмех, и загонетну крљушти рибе под водоскоком. лукавост, и државотворну логику, Ипак то није Ростан, ма да се в елегантне финесе, и себичну чини да јесте. Он као да мала у искључивост, и сањалаштво љустиховима извесне наше наслубави, и суровост судбине: најзад

I и IV слика из „Оњегина“ у режији г. Сибирјакова. — I i IV slika iz „Onjegina“ u režiji g. Sibirjakova.

новрх тога мач и бесан пољубац за режију и за глумце, тај стих — до трагичне комике. „Урошева је веома осетљив, скоро ризичан. „Женидба“ је жива илустрација целокупног тог бинског материјала. Бојић га је тек почeo ма-тијски да распоређује; али је умро целина. То је најзначајније за прерано. А пред нама је остао премијеру. само гиздав стих који звони. И

Ранко Младеновић.

„Scampolo“

„Scampolo“, на италијанском значи: »окрајак« »остатак« или (по чаршијски) »рестл«. У комедији Дарија Никодемија, чија је премијера ове недеље, »Scampolo«, је надимак једне изванредно симпатичне, живе, духовите и — добре девојчице, једног римског »манупчета«, неке врсте модерне, венковарошке Мињоне која, такође, има да води огорчену борбу против једне, па чак и противу две Филине (— варијетска певачица Франка и г-ђа Емилија Бернини) а би, најзад, после три чина ајзанимљивијих шаљивих и сентименталних заплета, освојила срдце вога Вилхелма Мајстера, овде, пожињеја Тита Сакија. Комедија јаког жанра, али веома јасна, лична и заокругљена у својој конструкцији, написана духовито и елегантно (сјајни дијалози) и са много свежег и искреног песничког осећања.

Дарио Никодеми, код нас, до сада, познат само по својој сентименталној комедији »Учитељица« (Новосадско Нар. Позориште), је од најпопуларнијих савремених италијанских драмских писаца који је стекао име и репутацију не само у својој отаџбини, већ и у иностранству, нарочито у Паризу. Родом из Аргентине, он је, још врло млад, дошао у Европу и отпочео свој књижевни рад у Паризу, на француском језику. баш у овом »Скамполу« који је

Ускоро је успео да заинтересује за своје драме покојну Режан која је, примивши један његов комад,

Дарије Никодеми. — Darije Nikodemi.

направила од њега, на брузу руку, чувеног аутора. Као такав, отишао је Никодеми, после извесног времена, у Италију где су му, захваљујући његовој париској слави, сва позоришта била отворена. Ту је у »италијанској Режан«, у Дини Гали нашао генијалну интерпретаторку његових јунакиња и моћну сарадницу његовог успеха. Он је у Италији продро, првенствено, помоћу те јединствене глумице која стално игра његове комедије са највећим успехом. Али прави свој триумф имали су и Дина Гали и Дарио Никодеми у овом »Скамполу« који је

већ од неколико година најсјајнија њен београдски успех. Они, који улога велике уметнице и стални воле хумор и сентиментализам и репертоарски комад свих бољих умеју да цене чари једног драмских позоришта. Тако »Scampolo« има већ за собом једну сјајну позоришну прошлост која се може, вељда, узети као јемство и за

Т. Манојловић.

Музички живот

„Лисински“ у Београду

Музички живот ових неколико дана у знаку је очекивања. Очекује се са нестрпљењем, долазак загребачког певачког друштва »Лисински«. Они долазе — стари познаници Београда — са новим програмом. Још увек код нас слични концерти носе много више облигатан печат патриотизма, међусобног упознавања, ширења југословенске идеје и томе слично. И баш је за то за највећу похвалу што Лисински овај пут не доноси стари програм, са познатим пе смама и попевкама, и са вредношћу која не премаша много просечни фолклор — већ обећава ствари нове и уметнички значајне.

За изведбу »Оњегина« на сплитској позорници, слободно се може рећи, да се је приближила нашим престоничким представама. Диригент г. Слатин дао је оркестру тачно ритмички и колористички осећајно профињену интерпретацију. Г-ђа Давидова била јака, осећајна Татјана; г-ђа Струкова радосна и топла Олга, г-ђа Петровски дискретан Ленски, Загребачка певачка друштва имају висину уметнички ниво од наших. Од нас је далека помисао да им на овоме злонамерно завидимо. Али на сваки начин желети је да пример Загреба одушеви и наша певачка друштва на живљи рад и на проширење видика. Нама је Кућа је била дупком пуне.

С. В.

„Евгеније Оњегин“ у Сплиту.

Г. Архипов симпатичан Оњегин, г-ђа Малешевић отмена Лорина, г-ђа Берковић добра дадиља, а г. Цотић успео Трике. Зборови звучни и сигурни. Режија г. Сибирјакова одлична, у стилу и пуна штимунга.

Публика је са одушевљењем много то код нас тешко иде, јер никада пута изазвала маестра и певаче се није тако угнездила рутине као пред завесу. Штампа је једно-у нашим певачким друштвима. душно поздравила ову знамениту Програми се морају проширити, премијеру, као догађај у развитку и неминовно се мора почети са сплитског театра.

Ђ. Ч. Ш.

Sve rukopise i slike za list treba slati glavnom uredniku Nikoli Trajkoviću, Beograd, Skopljanska ulica 18.

Narodno Gledališće u Mariboru

Sezona beše otvorena 2. oktobra i naslovnoj ulozi g. Kovića. 9. oktobra dala je opera prvu predstavu u sezoni: operu „Zlatorog“ (u 3 čina,) od domaćeg muzičara gosp. Viktora Parme. Ova je opera imala dosta veliki uspeh i ponovila se do sada pet puta. 12. oktobra data je drama „Rodoljupei“ od Sterije Popovića na srpskom jeziku u režiji Branka Tepavca. Ova se komedija s velikim uspehom opetuje. Iz repertora prošle sezone dava se u novoj obradi Verdijeva „Traviata“ s g. Knićetom kao Alfredom i gdjicom Vladimirovnom u ulozi Violete. 10. novembra gostovao je kao Alfred g. Skrivančić, član zagrebačke opere. 27. oktobra pojavila se napokon i opereta; data je i „Umetnička krv“ od Edmunda Fyslera; u većim ulogama gdje Mitrović (Nelly), g. Urvalek (Torelli). Ova se opera „Betajnovi“ od Ivana Cankara, u režiji g. Bratine. 4. oktobra dat je još uvek s uspehom ponavlja. 3. Molièrov „George Dandin“ u režiji novembra prikazana je prvi put

Г-ђа Т. Митровић. — Г-ђа Туцица
Mitrović.

Branco Tepavac, reditelj Mariborskog Gledališta. — G. Viktor Parma, kompozitor opere „Zlatorog“ — G. Velo Bratina, direktor drame Mariborskog Gledališta. — G. Branko Tepavac, režiser Mariborskog Gledališta. — G. Viktor Parma, skladatelj opere „Zlatorog“. — G. Velo Bratina, ravnatelj drame Mariborskog Gledališta.

Branco Tepavac, reditelj Mariborskog Gledališta. — G. Viktor Parma, kompozitor opere „Zlatorog“ — G. Velo Bratina, direktor drame Mariborskog Gledališta. — G. Branko Tepavac, režiser Mariborskog Gledališta. — G. Viktor Parma, skladatelj opere „Zlatorog“. — G. Velo Bratina, ravnatelj drame Mariborskog Gledališta.

na slovenačkom jeziku drama Ilije režiji g. Tepavca Gogoljeva „Ženid-Surgučeva „Jesenske gusle“. Po- ba“, u kojoj se isticahu g. g. Grom, novila se dva puta, a davaće se Ković, Tepavac. još koji put u toku ove sezone. Koncem prošle nedelje, data je u

B. Borko

Osječko Kazalište

Pitanje kazališne zgrade u Osijeku

Pošto je sadanja kazališna zgrada u Osijeku postala vrlo nepodesna ne samo radi prostora nego i trošnosti (drvena gradja) bit će doskora raspisan poziv na anketu o gradnji nove kazališne zgrade. Do sada su pali prijedlozi da se udari porez na kazališne ulaznice (1 Din. za svaku ulaznicu), a isto tako da se pošalje peticija gradskoj općini da polovicu prihoda od poreza na noćne posjetnike javnih lokala doznačuje Fondu za gradjenje Kazališta.

Koncerat pianistice Dane Kabler — Golia

Odlična slovenska pianistica i profesorica Ljubljanskog Konzervatorija gospodja Dana Kabler — Golia priredila je u Osijeku, 12. o. m. vrlo uspeli koncerat sa sledećim programom: 1. Bach — Tausig: Toccata i fuga D-molu, 2. V. Novak: a) Amoroso, b) iz ciklusa „Pesme zimskih noći“, 3. a) Marx: Rapsodija, b) S. Ljepunov: Carillon, 4. Chopin: a) Etuda, b) Scherzo (cismol) 5. Schuhman: Carneval, op. 9. Općenito je umetnica zadobila svojom savršenom tehnikom i profinjenim razumevanjem, specijalno Ljapunova i Schuhmana.

Највеће стовариште

OO

Шешира и обуће

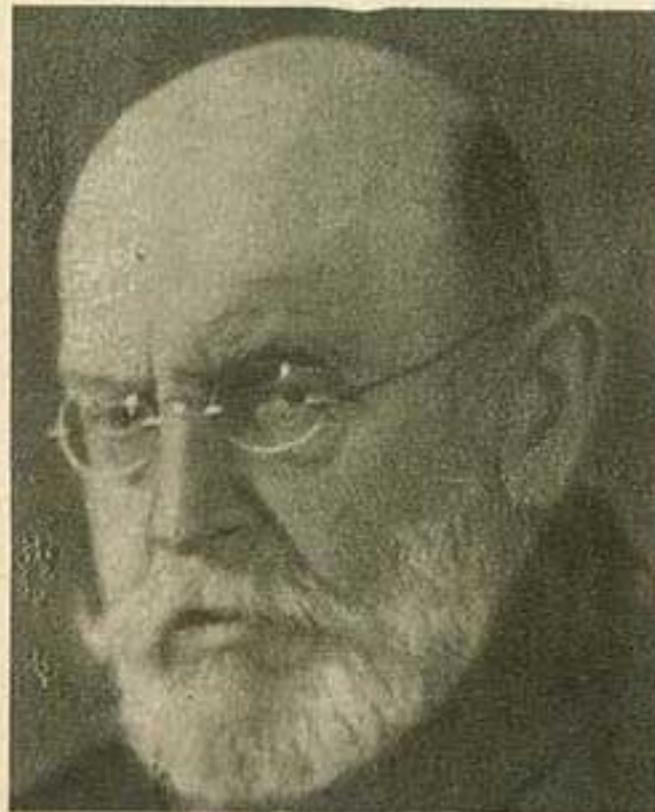
OO

Света Милић, Славија 111

Поводом Јираскове посете

— Кроки —

Широка епска снага одвела је Алојза Јирасека у драмску прими-
тивност. Као историски романси-
јер Јирасек је чешки Валтер Скот,

Г. Алојз Јирасек — G.Alois Jyrasek

који је историску новелу утопио у психичку расну дубину. Та психичка расна дубина често је локализована Јирасековим родољубивим алегоријама. Онде где те алегорије задиру у душевни понор свечовечности, оне су велике. За туђе народе Јирасек је велики само онде, где чешка народна психа задире, као каква ватрена парабола у свечовечанско родољубље. Циклус његових историских романа често сагорева у овим ватреним параболама. Ту је Јирасек велики; ту је јубиларни Јирасек. Портрети његових хусита велики су по својој мистичној религиозној узбуни реформистичке Средње Европе од петнаестог и шеснаестог века. Сви ови свети-

тельско бунтовнички портрети бацају у позадину Јираскове романтичарске баладе, националистичке хронике и симболичке бајке. Јирасек је надмашио и Палацког и Колара — бежањем из хладне архивске атмосфере, бежањем у живу уметност. Он је чешко средњевековно социјално и религиозно народно распеће бацио на живи филм и за модерне генерације у својој отаџбини. Зато је овај јубиларни старијац у књижевности тако још свеж и актуелан.

Ранко Младеновић.

Кућа у којој је рођен Јирасек. — Kuća u kojoj je rođen Jyrasek.

НОВОСТИ.

Д' Анунцио постаје калуђер.

Година дана има како се Д' Анунцио носи мишљу да се по-
калуђери. Сада је та жеља све
чвршћа. Недавно је одбио одли-
ковање од Мусолинија, чак шта
више, спалио је све своје меда-
ље, повукао се из света, никога
не прима и по цео дан ћути. На-
мера му је да прво оде на гроб
Св. Фрање д' Асишког и ради
тога ишао је у Манастир Магу-
цано, да се распита код духовни-
ка о својој новој посвети.

Јулије Исерлис

Један од најизразитијих пред-
ставника на пољу савремене му-
зичке уметности је млади, нео-
бично талентовани пианиста, Ју-
лије Исерлис, професор московске
филхармоније. Упоређујући га са
најчувенијим пианистом садашњи-
це, г. Сауером, све европске но-
вине, где год би се појавио, са много
су хвале поздравиле његово на-
ступање. Нарочито истичу његово
сасвим ново и необично интер-
претирање Шопенових и Скрја-
бинових композиција, за које веле
да их свира као да их је сам ком-
поновао. Најчуveniji критичари
европски поздрављају у њему пред-
ставника клавирске уметности у бу-
дућности.

Београд ће имати ретку при-
лику да чује овог младог, али већ
славног пианиста... децембра у
сали »Касине«.

Јулије Исерлис. —Julije Izserlis.

Г. Никола Зец у Београду

После трогодишње паузе, г. Ни-
кола Зец чувени бас велике бечке
Опере, поново се појављује међу
нашом. 14. овог месеца даје своје
велико концертно вече у новој
згради београдског Народног По-
зора.

зоришта.

Г. Никола Зец пева 8. овог
месеца у Новом Саду, а 11-ог у
Сарајеву. По концерту у Београ-
ду, певаће још и у Бечкереку,
згради београдског Народног По-
зора и Загребу.

Премијере и гостовања у Новосадском Нар. Позоришту.

„Госпођа с камелијама,“ Мле-
тачки трговац, „Пигмалион.“

Пре десетак дана играна је у
Н. Саду први пут Димина »Гос-
пођа с Камелијама.« Ствар збиља
чудна за ово најстарије наше по-
зориште. Маргарету је играла гђа
Таборска, а Армана г. Драгутин-
овић, чланови Београдског Нар.
Позоришта.

Гђа Таборска је наша одлич-
на Маргарета Готје. Г. Драгути-
новић је имао честих места која
су била беспрекорна. Остале уло-
ге поверене члановима новосад-
ског Позоришта врло су срећно
подељене. Г. Спасић имао је пу-
но отмених момената.

Гостовање г. Исаиловића у Н.
Саду приредило нам је једно на-

рочито задовољство. И ако је до »Пигмалиона« одржан један кратак сада »Млетачки Тгровац« давао курс глуме млађим члановима често у Новом Саду, и улога Шајлока.

Премијера »Пигмалиона« била је 22. ов. м. Успех је био велики. Ђа Кранчевић (Елиз) и г. Живановић (Хигинс) показали су леп материјал којим располажу. Штета ће бити ако не буду имали чешће прилике, бар док су овако млади, да се користе зналачком режијом г. Исаиловића.

Гостовања у Опери су почела. Прво је певала г-ђа Л. Попова и затим г. Туцаковић, чланови београдске Опere.

Г. Михајло Исаиловић, редитељ београдског Народног Позоришта. — G. Mihailo Isailović, redatelj beogradskog Narodnog Pozorišta.

лока играна од многих наших најбољих глумаца, ипак креација г. Исаиловића дала је најбољег Шајлока на нашој позорници.

Поред свога гостовања, г. Исаиловић је за време свог бављења у Новом Саду, режирао »Пигмалиона« од Бернара Шoa.

Управа Новосадског Позоришта позвала је г. Исаиловића да поред свог гостовања режирајући

Г. Dr. Bran Vojnović, нови управник Новосадског Позоришта. — G. Dr. Bran Vojnović, novi upravnik Novosadskog Pozorišta.

„ПРУНУС“

ТВОРница за конзервирање воћа и поврћа Д. Д.

Тел. 294 НОВИ САД Тел. 294

Добија се у свима деликатесним и бОљим колонијалним радњама.

Препоручује своје првијорске производње из: Компоте, мармеладе, цемкове, слатке, разноврсне воћне и поврћне конзерве у бочама и лиманим кутијама, укусни патлиџан у бочама, помидори, специјалитет „паприковач“, краставци, паприка и пфафероне у сиркету, рибни кисели купус и тако даље.

Уредници рубрика
„Сомоедије“:

Београд (за драму) г. Световски.	
(за музику) г. Винавер.	
(за филм) г. Д. Алексић.	
Загреб	г. Зајичић.
Осек	г. Танхофер.
Сплит	г. Ђиро Чичин-Шајин.
Марибор	г. Б. Борко.
Скенле	г. Танић.

СТЕФАНОВИЋ
ЛУБЕЛСКА И ЧАСОВНИЦА РАДЊА
БР. 10
КН МИХАЈЛОВА
БЕОГРАД

ПЛАТИНА
ЗЛАТО СРЕБРО
ШАЈЛОСКИ САТОВИ
БРИЛЈАНТИ ЗЛАЧНИ
СЕРВИЗИ СРЕБРНИ
АЛПАКА САЛОВИ

Куда ћеш? да купиш
намештај, не купуј!!

док не прегледаш фабрично стовариште
МИКЕ ВУЈОВИЋА кр. Александра 19.

Н. З. продају вршик и за обvezнице ратне штете
обрачујући исте повољније од дневног курса.
1—1

ЗА НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ
Славе, Материце, Оцеве, Божић и Н. Годину
препоручује се пајвеће стовариште разних луксузних предмета за поклоне нарочито велики избор
„КИНА“ и „АЛПАКА“
сребрне robe — сточића за пушење

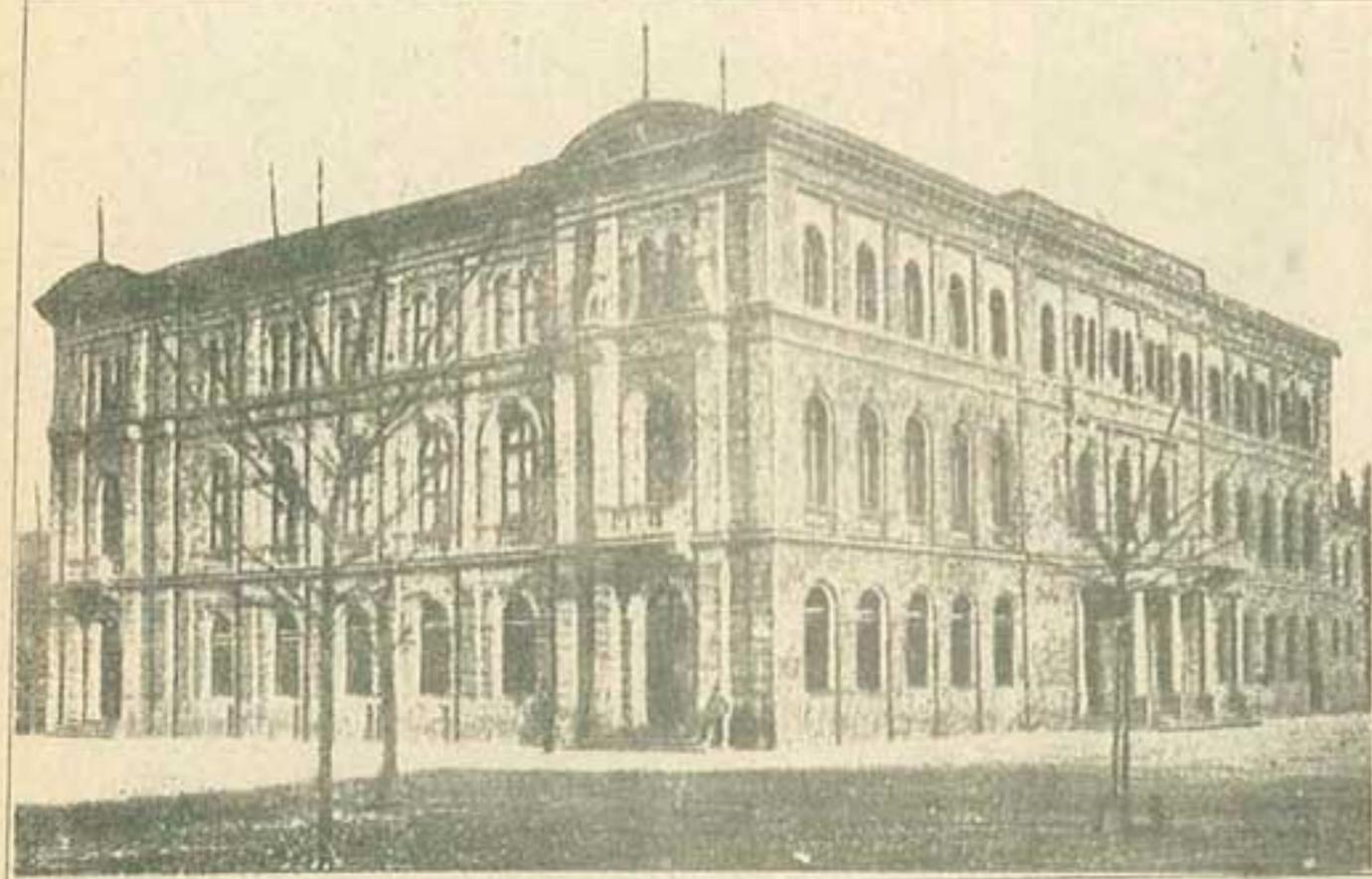
са и без прибора у „Махагони“
боји као и НАЈФИНИЈИХ ДЕЧИЈИХ
ИГРАЧАКА добијете по солидно
утврђеним ценама у трgovини

АЛЕКСЕ ЈОВАНОВИЋА и ДРУГА

Кнез Михајл. 21 БЕОГРАД Кнез Михајл. 21

50 godina kazališta u Varaždinu

Pred ponovnim otvaranjem

Зграда Вараždinskog Позоришта. — Zgrada Varaždinskog Pozorišta.

Pre 50 godina sagrađeno je iz Zagreba i Beograda, a trupa iz troškom gradske općine kazalište u Osijeku redovito je dolazila na Varaždinu; svečano je otvoreno 25 jednomesečno gostovanje.

25 septembra ove godine kazalište je svečano proslavilo svojih nova zagrebačkog kazališta. Poslije, jubilarnih 50 god. U ime vlaste prisustvovao je g. Rista Odavić, načelnik Umetničkog Odelenja, obdrustva, dok su se zadnjih par decenija počela svraćati, neka naša kazališta, a ponajviše putujuće g. Odavić je uneo u budžet za društvo Čirića. Na kraća gosto- iduću godinu 100.000 dinara na vanja dolazili su i članovi drame ime državne subvencije.

ЧАРАПУ

мушку, женску и дећију купујте само у

ДЕПО ЧАРАПА

БРАЋЕ РОМАНО — Кнег. Љубице 14

— Роба првокласна, цене без конкуренције —

Шта Они пишу?

Бранислав Нушић написао је „Томанду”, драму у три чина из доба Немањића. Дешава се у Епиру, Трикале, када је г. Нушић специјално путовао летос, ради проучавања. Јунак је комада Синиша-Симеон Немањић, брат Душанов и Томанде, кћи деспотиће Ане Епирске. Подела комада је већ извршена. Симеона-Синишу игра г. Добрива Милутиновић; Томанду г-ђа З. Марковац. Комад ће се играти за месец дана у Народном Позоришту одмах после премијере Бојићеве „Урошеве Женеџбе”. Музiku за ову драму пише г. Христић, композитор.

Г. Нушић сада завршава „Госпођа Министарка” комедију у 4 чина, из области оних комедија као „Протекција”. Спрема исто тако једну музичку драму „Вечност”, музiku пише г. Милоје Милојевић, композитор.

Г. Р. Одавић завршио је драмску, ратну трилогију „Хеј Словени”, (већ приказивано) „Под Крстом” и „После Ослобођења”. Завршио је превод „Ивана Фјодоровића” од Ал. Толстоја. Готова је „Песма” либрето за оперу у једном чину, „Удавача”, комедија у једном чину. Дао је у штампу нови превод „Евг. Оњегина”.

Св. Стефановић довршио је прераду раније своје драме „Трагом Карама-зових”; пише последњи чин нове драме „Сумрак” — трагедије интелигенција у борби са злим силама око себе и у себи; пребира материјал за есеј у јамбском стиху у нашој народној поезији; сређује за штампу своје: Прилоге за студије срп. народних приповедака; и једну књигу српских народних есеја; врши последњу коректру својих превода Шекспира „Сна летње ноћи”, „Буре”, и „Зимске Бајке”.

Сима Пандуровић спрема другу књигу „Естетике” и довршава превод „Сан Летње Ноћи” од Шекспира.

Бранко Лазаревић пише „Пролегомена”, које ће обухватити 5—6 књига. Спрема једну књигу о „Три наше највише вредности” (Народна песма, Његови, Мештровић).

Вељко Петровић дао је у штампу нову збирку приповетки „Искушење”, за 2—3 месеца даће у штампу нову збирку приповетки и нову збирку песама, све новијег датума. Сада пише један роман о старој и новој војвођанској генерацији.

Станислав Винавер дао је у штампу, у издању г. Коне, књигу стихова и епикова под насловом „Видовитост генерала Брикса”, у издању „Сајловенске књижаре” излази из штампе књига о Немачкој „Стражана Рајни”; у издању „Времена” излазе приче од Книлинга у врло слободном преводу; „Освит” издаје његов превод „Савремени музичари” од Ромен Ролана, у три књиге; „Напредак” издаје под његовом редакцијом „Библиотеку за децу”. За књигу о Русији „Руске новорке” писаној у форми Гобиновљеве „Ренесанса”, и за свој роман „др. Иренек и Космос” није нашао издавача. Превео је за Београдско Народно Позориште „Баволов ученик” од Бер. Шоа.

Тодор Манојловић довршава „Основе и развој модерне поезије” (од краја 18 века до данас). Четврти део књиге посвећен је домаћој поезији од Душана и Видрића до дадаиста. Сада преводи комедију „Грађани Шипел” од Карл Штернхайма, која ће се давати ове сезоне у Народном Позоришту у Београду. Пише фантастичну новелу „Права повест млађачког арапина Отела и прекрасне Дездемоне”. Сређује будућу књигу песама „Ватромети”.

Нико Бартуловић пише у последње време врло мало, јер га дужност управника казалишта у Сплиту сувише преоптерећује. Сада управо завршава студију о Отону Жупанчићу и намерава је издати заједно са студијом о Цапкарку, која је изашла раније у „Књижевном Југу”. Обе чине малу књигу од 120 страна. Желео би нарочито, да један београдски издавач прими на себе издање, ради понударисања словеначке књижевности у Србији.

М. Јовански спрема књигу путописа (Тоскане, Сиена, Равена, Асис); велики роман из 1876; драму о Бранку Радичевићу (за мартовску прославу) а припрема и књигу песама „Химна Дечанима”.

Растко Петровић спрема један еп у четири певања, под насловом „Вук”. У стиху и прози, опевао је онај период духовне кризе, у време Албаније. У припреми је и један историјски роман из 18 века, у коме се описује живот српских емиграната у Русији.

Обуће

Пре него купите ципеле погледајте обућу у обућарској радњи

БРАЋЕ ПЕТРОВИЋА

Београд. Краља Милана 104 Тел. 6-07

јер има на стоваришту **најмодерније обуће** велики избор мушки, женске и дечије (лаковане браун и црне од № 18—35) кућних ципела, топлих и обичних, камашне мушки и женске штофаде као и мушки од финог бланка за п. г. официре.

Шаљемо поштом на доплату. — Цене искључују конкуренцију.

Чарапа

Датуми.

- 19 новембра: умро 1828 год. Франц Шуберт.
 20 новембра: умро 1912 год. у Астапову Лав Николај Толстој.
 умро 1894 год. Антоније Рубинштајн.
 24 новембра: 1860 последња немачка представа у Загребу.
 28 новембра: 1829 рођен Ант. Рубинштајн.
 29 новембра: 1797 рођен Г. Деницети, талијански композитор.
 5 децембра: умро 1791 год. В. Х. Моцарт.
 6 децембра: 1835 изашле су прве хрв. новине у Загребу.
 7 децембра: Рођен 1865 Јанко Јанковић.
 8 децембра: Рођен 1832 у Естердалу Ђорђе Ђорђевић.

Из света.

Немачка позоришта у Чехословачкој

„Дајче Лайтнер Пајтунг“ напада немачку публику у Чехословачкој, која замарује своја немачка позоришта. Због тога ће у Карловим Варима ове сезоне бити само гостовања, а у Маријиним Лазињима било је само једно гостовање и то се скрило са неуспехом. У Хебу, Ашу, Франтишковим Лазињима и Карловим Варима трајаће сезона само три месеца и то са гостовањем плзењског немачког позоришта. У Тешњарима се ише моћи играти пре 1924 године, и тако ће сва немачка позоришта у Чехо-Словачкој свршити са финансијским крахом.

Нова чешка опера

Др. М. Маршић, композитор опере „Црни Арлекин“, коју су давала позоришта у Братислави, Бруну и сада се припрема у Плзњу, довршио је недавно оперу са либретом књижевника Вајлава Штека, која се зове „Студентска љубав“. Премијера ће бити у Бруну.

Нов балетски првак

Међу најновије сензације балетске врсте спада америчаник Хенри, који је сада у Берлину. Он игра најмодерније музичке ствари и вишне ради горњим делом тела и рукама, него ногама; исла метода његове игре је нова и побудила је у Берлину сензацију.

Бечка позоришта

„Фолкстонтер“ имао је малу неприлику са познатим глумцем Монсном. Кад је била одређена представа, Монси није дошао. Одмах су послали депеше на све стране да га траже. Међутим дошиће се утврдило, да је директор Бернад ставио комад на репертоар пре него је било уговорено. Али од 19. децембра Монси ће играти. Што се тиче Монсна, због њега се очајно натеже „Фолкстонтер“ са „Бургтеатром“, који су познати као опасни конкуренти, и то даје прилику Монсму да повећаје своју плату.

У „Наје Вицер Биш“ игра као гост Басерман, познати филмски и позоришни глумац. Новине га силно хвале и истичу динамичку игру, која никад није патетична.

НАЈЈЕФТИНИЈЕ ЦЕНЕ

Добијете ако купите собни
канцелариски намештај
у радњи

НАЈБОЉУ РОБУ

ДАНИЛА Ј. ГРГИЋА
Карађорђева 67. Телефон 28-61

Специјална радња женске конфекције

ЛАДИСЛАВ ПЛАЦ

БЕОГРАД. Кнез Михајлова 28.

НОВИ САД. Краља Петра 30.

Препоручује своје богато стовариште женске конфекције: Мантила од штофа и крака, крзнеће јакне и велики избор штофади и свилених хаљина. Трикотажа у свим врстама и бојама.

Велики избор дечијих хаљиница.

ОГЛАШУЈУ У „СОМОЕДИ“.

L' oiseau bleu...

Париз је очекивао новембра повратак »Плаве Тице« на позорницу, где је Метерлинк од једне просте речи створио божанствену поему а велика париска глумица Рашел, некад, једну фантастичну феерију. Дивна авантура деце Тилтила и Милтила, место да слаби из године у годину све се више улешава у машти људи.

»Плава тица« је историја два мала детета које је вила Берилин-Карабос пробудила из сна и послала у свет да траже плаву тицу. Та легендарна тица даје ономе који ју нађе мудрост и сваку срећу. Она може да испуни сваку жељу а може да људима открије све тајне срећног живота, које једино знају спромашни духом, а то је животиње и дрвеће. Вила још да Тилтилу један крупни дијамант, да га задене за капу. И

тако се Тилтил и Милтил крену

Морис Метерлинк. — Morris Meterlink.

кроз свет. Најпре их води по путевима светlosti. Деца су најпре тражила рајску тицу у «земљи усномена», у којој су пронашли свога деду и своју бабу. Тицу коју су код њих видели у кавезу није била она, коју су они тражили. Тицу нису нашли ни у шуми, где их је дрвеће хтело убити што траже тајну, и оно би их убило, да их пас Тило није спасао од смрти. Тицу најпосле нису нашли ни у домену ноћи, нити у земљи Среће, нити код Серафима, па чак ни у блаженој земљи, беба, које се још нису родиле. Кад их никаде нису нашли Тилтил и Милтил се врате кући празних шака и празне душе, са њиховог чаробног пута,

Али какво је тек било њихово

Време. — Vreme.

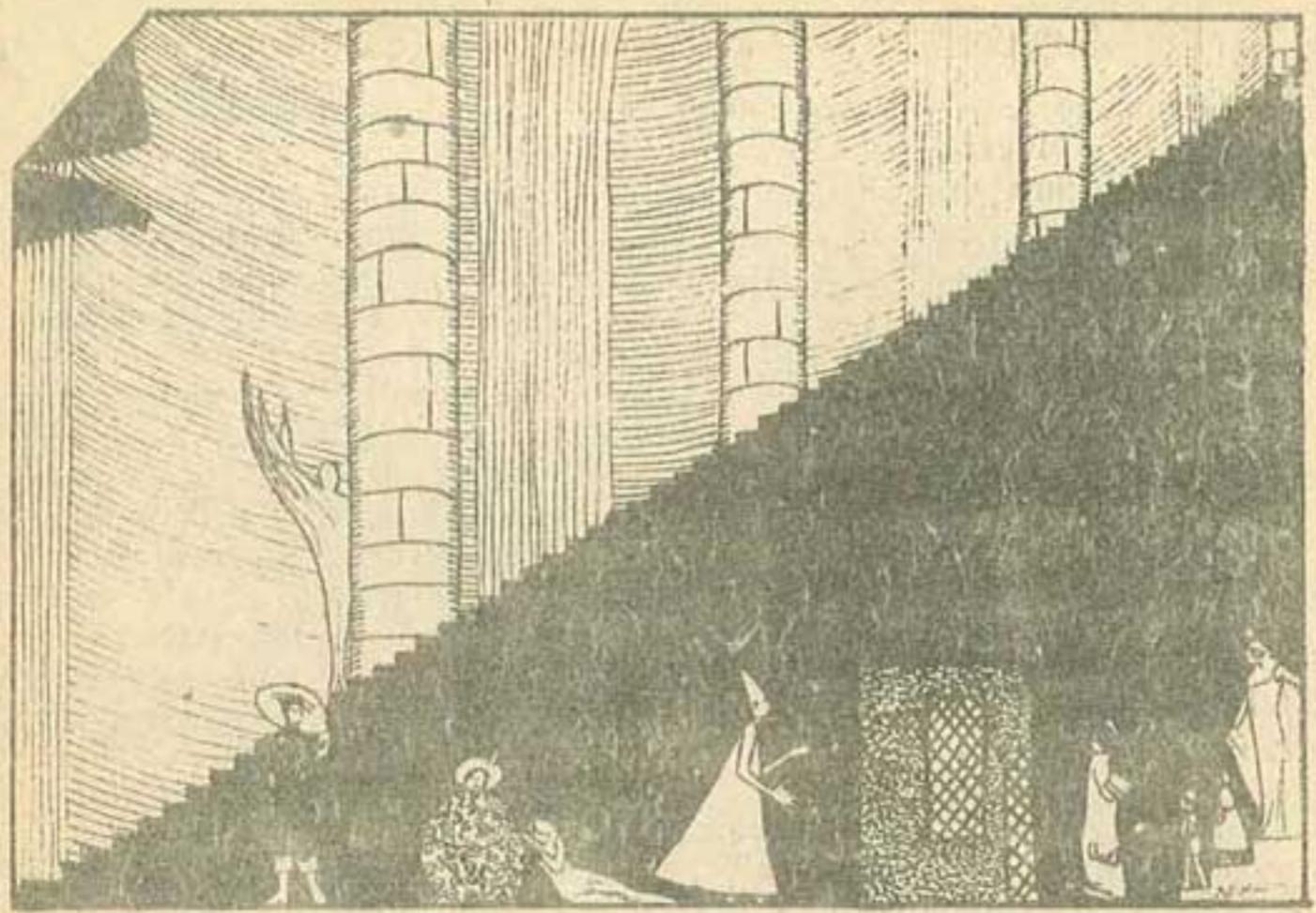

Псето. — Pseto.

изненадење кад су ту неухватљиву и чаробну тицу пронашли у њиховој кући, у скромном кавезу. Нису само умели да је виде нити су знали да је чувају.

— Све је у нама, говори кроз ову поему г. Метерлинк. Оно божанско што га ми носимо у себи без да га осећамо и видимо. И чудно, као неком ћаволском мистеријом, тек што га откријемо у себи, ми се одвојимо од њега, што није случај код животиња и код ствари.

У првој, давној инсценацији »Плаве тице«, код Режан, било је, како се говорило, »руског утицаја« и тражило се режијом највише да се да утисак иматеријалног света. Зачаране слике виделе су се кроз газу, све је било ваздушасто, као позадина у сликама, Puvis de Chavannes. Било нечег серафимски узвишеног; кроз тамну светлост се добијао утисак неке ми-

Декор и костими у илустрацији од 1911 год. и „Театре Режане“. — Dekor i kostimi u илустрацији од 1911 god. u „Teatre Rejane“.

стерије, философске, вилењачке прецизне, чак гросијерске, али много ближе француском ментагитету. Критика се изразила: »Ако

Овде, напротив, код Коре Лапарсери, све вилењаштво је преображену једну причу за малишане и простосрдачни свет. Ми- комад је ипак постао много бли- стерија је пребрисана. Слике су жи свима«.

„Comoedia“ нема других средстава за своје изложење, до претплату. Зато нека се сви њени пријатељи искрено заузму око њеног растурања. „Comoedia“ излази сваког понедеоника. Број Дин. 3.— Тромесечна претплата Дин. 35.— За шест месеци Динара 70.— Претплата се полаже администрацији, Космајска 22.

„Comoedia“ nema drugih sredstava za svoje izlaženje, do pretplatu. Zato neka se svi njeni prijatelji iskreno zaузму oko njenog rasturanja. „Comoedia“ izlazi svakog понедељка. Broj din. 3.— Тромесечна pretplata din. 35.— За шест meseci din. 70.— Pretplata se polaze administraciji, Kosmajska 22.

Београдско Академско Позориште.

Основано једне зимске вечери нов «, Андрејевљев »Гаудеамус«, у кафани »Москва«, већином од две велике сцене из »Браће Ка- чланова разних академских позоришних група, које су се лакше растворале, наиде Птијус (Мерешковске же- остављајући за собом рад несис- стематски, паиван, сувише »дилегуба.

— Академско Позориште почело је свој рад на сасвим другој основи, озбиљније и са пактерима и краћим стварима од домаћих писаца. За сада је већ

Поред овог репертоара, још у јануару идуће године спремиће своје прво Уметничко вече са »ајнактерима и краћим стварима од домаћих писаца. За сада је већ на домаћем програму, још никаде не играна драма »Гогольева смрт« од недавно умрлог загребачког песника Улдерика Донадини.

Највећа тешкоћа у почетку рада ове групе била је немање редитеља. Али од како се те дужности примио г. Ракитин, друштво је добило свога вођу, одушевљеног за идеју ових младих људи. Тако је, још прошле године Академско Позориште дало свој први комад »Чајку« од А. Чехова.

За ову сезону има се у пројекту више добрих ствари. Тако из Чеховљевог репертоара »Ива-

јакију«, Поред овог репертоара, још у јануару идуће године спремиће своје прво Уметничко вече са »ајнактерима и краћим стварима од домаћих писаца. За сада је већ на домаћем програму, још никаде не играна драма »Гогольева смрт« од недавно умрлог загребачког песника Улдерика Донадини.

Ову сезону Академско Позориште почиње свој рад у Манежу, у децембру са репризом »Чајке«. Подела је иста од прошле године, али је комад изнова спремљен и још боље уигран.

1. Свет Поповић, Мата Милошевић, Александар Јанковић и г-ђица Мила Димић, који су учествовали у „Галебу“ од Чехова. — G. Svet. Popović, Mata Milošević, Alek. Janković i g-dica Mila Dimić, koji su učestvovali u „Galebu“ od Čehova.

Нема више оскудице у

мушким, женским и дечјим
зимским капутима,
оделом и ципелама
отплате су месечне, полу-
месечне и недељне.

Драгутин Т. Живковић

Краља Александра бр. 10
полазна трамвајска станица за Гробље и Ђерам.

— на отплату —

Цене су као и за готово. Овај оглас важи за Београд.

Искре са рампе...

Петар Ранчев

У Народном Позоришту у Бриу (Чехо-Словачка) пева сада Петар Ранчев, познати тенор, који је дуже времена гостовао на нашим позорницама.

Сувише реална глума

Недавно се десно један случај, који доказује како глумци често играју и сувише реално. Тако је француски глумец Писала у Шојовом „Пигмалиону“ и сувише слично загрлио Полету Таксову. Кад је она дошла у ложу, пала је у несвест од тога моловања. На „Шаш Елизеу“ госпођа Питојев исто је тако прошла после једне љубавне сцене.

Винавер у Прагу

На првом „Винхрадском Позоришту“ даје се Винаверова комедија „Књига Робова“. Овај Винавер је Позак, и зове се др. Бруно Винавер. Био је присутан на премијери своје комедије у Прагу.

Пиранделова драма

Пиранделова драма „Шест лица у тражењу писца“ даје се са великим успехом не само у Прагу, него и у Бриу, Оломоцу и Плзњу. Критички је у свима местима пуне хвале.

Позоришни бифе у новој згради Београдског Позоришта

Свратиште целокупне позоришне и биоскопске публике. — Свира провокасни оркестар. — Добре вечере и пие. — Ложак отворен до 2 часа по попоноћи.
Препоручује се публици и моли за посету

ДРАГ. НОВИЧИЋ

АНЕГДОТЕ

Како се у Београду глумило под Кнезом Милошем?

У старој Вајфертовој пивари, где су даване прве представе у Београду, било је великих момената, великих глумачких снага, али је било и смешних почетака. Позориште се тек стварало. Публика се тек паниковала да долази и гледа. Сама позорница је била бедна. Један први подрум са сводовима, и тескобна позорница у врху, то је све. Једном приликом, кад се давала „Смрт Стевана Дечанског“, дошао је и кнез Милош. Представа је текла лепо, све док није дошао свечани моменат, кад наилази на сцену новорид са мртвим Стеваном Дечанским у ковчегу. Отворени ковчег се ставља на позорницу и више главе му се стављају две танке и дугачке воштане свече а трећа једна код ногу, да утисак буде у публици језив и свечан. И док цар Душан, над мртвим својим оцем говори: „Теофиле, грчка немани, шта уради са овим светдим „човеком“.. и читаву тираду изговара, једна свећница се беше искривила и капљава на лице почившег Стевана Дечанског. Стеван се мрштало једно време, подносио капљање или му је досадило, јер га је оно све више пекло.

— Гаси свечу, — почне он очајно шантати из ковчега.

Душан безбрежно наставља тираду.

— Гаси свечу или ћу устati, — добацију из ковчега све нервовије Стеван Дечански.

Душан му шавне узгред: „чик ако смеш“ — и настави тираду.

Стеван Дечански није имао пиши куд, одједаред се он дигне из мртвих, скочи и пирне у свечу,

— Човек да оборини, — рече, и опет лежи у ковчег, као да ништа није било.

Кнез Милош, који је пажљиво пратио представу и вероватно приметио малер краља Стевана, одобрио је такав текст и добацио из партера: „Право човек и каже“

Филм

Личности које долаје у Београд Сефове комедије

Право име или право порекло Сефовог филма зове се Харолд Лојд. Тај типични Американац и наличје Дугласа Фербенкса постао је у последње време једна биоскопска потреба и то нарочито и Америци и Јапану. Свака ствар, која се много тражи, а нарочито ако је америчанска, она је скупа и недостижна за јефтину Европу. И зато су вештаци са бечке филмске берзе, где води реч фамозни «Саша», одлучили дати европског Харолд Лојда.

Харолд Лојд, — Harold Lloyd. Акција, брзина, невероватно компоновање и режирање сцене, прецизно израђени најкраћи моменти, лепо изведена психолошка нијанса и још боље израђен ноншалантни гест.

Сефове су комедије друго издање Харолд Лојда, али мирне душе могу да се ставе у ред Лојдових филмова. Истина нема ту хинтергрнту до Њујорка или Чикага, али је зато промена сцене, брза промена места, створила један универзално психолошки карактер Сефових филмова. Харолд Лојд бриљира сам, а Сеф сјајно оперише са масама. Онај одлични фах Немаца, да режирају сцене са масама овде је успео до детаља. И у томе је једно велико преимућство Сефових филмова.

Посета једног новинара код Fern-Andre

Fern-Andra је за нас слика декоративног утиска ради загреје која бива и нестаје чаробно на тигровом кожом. платну, која полако подизе капке

Фери Андра. — Feri Andra.

са дубоких и црних очију, изводи заносне покрете, триши и воли све ћутећи, са жалосним осмејцима.

Још одмах приликом предаје моје посетнице дознадох да Fern-Andra није Fern-Andra, већ како ми собар рече: „Гостија бароница моли да уђете“.

Мој први утисак: Fern-Andra је дољајачки нежна, необично елегантна и неоспорно ванредно лепа дама. За оно 50 минута наше конверзије, она није учнила ни један велелепни или трагични гест. Говорила је тихим, мутним гласом. Седела је у њеном лаком Tea-gowin-u од прне свиле, подрхтавајући од зиме и лепим фластер на њу; јер признајете да би то дезилузонирало и није нашла за потребно, да се најодушевљенијег гледаоца!

Тек пошто сам изашао од ње било ми је јасно да Fern-Andra по бледо, девојачко лице има најправилнији профил, који се никада на платну оцртао.

О себи и свом путу ка слави казала ми је следеће.

»Рођена сам у Америци; још као петогодишња девојчица играх сам у позоришту. Кад ми је било 14 година прешла сам за фидм у Европу и примила уговор са једном чувеном француском фирмом. Сад играм у Берлину јер налазим да ту режисери највише воде рачуна о ономе што бих ја желела да играм. Ма да саж већину ствари, у којима играм главну улогу сама написала, шак се не сматрам за песника. То чиним зато што ја најбоље знам начин на који могу истаћи особености мого талента«.

Потом ми је показала као пример један филмски снимак. Она у Берлинском Стадиону, устројену у двоколицама, држи у уској својој ручици узде од четири пунокрвна белца.

«То све изгледа лепо овако на платну, али кије било лако извести све ово у природи пред двадесет хиљада гледалаца! „Али ипак сам“, каже Fern-Andra, стигла са осмехом на уснама као победиоц ка мети ма да су ми руке све биле засечене и крваве од узда! „Морало се само исећи неколико метара филма, на коме загледам моју равњаву руку и лепим фластер на њу; јер признајете да би то дезилузонирало и

My Boy

Један првокласни филм са Џеки Куганом у главној улози јева баба, добила је међутим пре извесног времена донео једно писмо, које је њојзи пред је »Босна филм« у Београд од смрт написала жена њеног личан филм »Деран« са Џеки сина, мајка Џекијева. У томе Куганом и ми смо имали прилике да се упознамо са овим малим и великим глумцем, публика њен мали унук Џеки. Али ово се одмах заинтересовала, јер је обавештење остало је за стару филм био добар, заволела га и госпођу без резултата, јер није вероватно ће Џеки доказати којико уме да буде популаран амерички филм.

Међутим ми ћемо кроз који дан бити пред новим спектаклом, Џеки Куган наступиће у још једној улози у филму „My Boy“, који је према суду критике један од најбољих Џекијевих филмова. У томе филму остало је Џеки сирото дете, коме је отац пао на француском фронту, а мајка францускиња, на путу за Америку умрла. Имао је даље сам да потражи богату бабу, да бига узела после очеве и мајчине смрти.

Кад је Џеки дошао у Њујорк, имао је много послана да измакне исељеничкој полицији на Елис Ајландру. Али Џеки се лепо прилепио уз једну јеврејску фамилију са осморо деце, те на тај начин умакне полицији. Случајно се нађе са капетаном Билом, једним старим маринским лавом, који је тражио други посао, али због његове болести није нико хтео да га прими. И поред тога, што је старија терао Џекија од себе, мали се није хтео од њега оделити, него шта више он постане старчев кираџија и на крају крајева заволи га старија преко сваке мере.

Госпођа Монтани Блер, Џекијева баба, добила је међутим писмо, које је њојзи пред смрт написала жена њеног сина, мајка Џекијева. У томе писму обавештава се г-ђа Монтани да ће јој доћи из Европе њен мали унук Џеки. Али ово обавештење остало је за стару филм био добар, заволела га и госпођу без резултата, јер није вероватно ће Џеки доказати којико уме да пронађе то златно дете.

Стари Бил опасно је оболео и није могао из постеље. Џеки се дао на трагање за парама, да купи лекове за старога друга. Идући улицом он се сети да би могао са старим пратиоцем мајмуна учинити добар посао. Понуди се да игра нуз »вергл« и на тај начин заради мало паре и купи старом Билу лекове.

Г-ђа Монтани држала је једну дечју колонију, где је често приређивала ручкове. И мали Џеки дошао је једног дана у ту колонију, ручао и дигао нешто колача за свога старог Била. Али пуким случајем нестало је г-ђи Монтани ташна и сви посумњају на децу. Џеки је помислио да полиција тражи онога, који је узео колаче и почне да бежи. Кад су га ухватили у стану, одмах се видело у чему је ствар: госпођа Монтани пронађе у Џекију своје унуче, а мали Џеки постао је сретан човек.

Тако леп и наиван у исти мах сике, са колосалном режијом, која уме да оперише са дечјом психологијом, са моментима наивности, страха и среће, мора успети.

Из филмског света

Симпатични Џеки Куган у филму „My Boy“. — Simpatični Deki Kugan u filmu „My Boy“

Обед кућића у филму „Занаида“. — Obed kućića u filmu „Zanaida“.

Балет у нашој земљи

На слици се види једна група балета из оперете „Frasquita“, која је недавно са великим успехом давана у Осијеку.

Балет у иностранству

Футуристички балет „Danse drolatique“ од немачког играча Јохана Ишна у Берлину. — Futuristički balet „Danse drolatique“ od nemačkog igrača Johana Išla u Berlinu.

Лепа црначка играчица Miss Angs која сада игра у Паризу са сјајним успехом. — Lepa crnačka igračica Miss Angts koja sada igra u Parizu sa velikim uspehom.

Пре педесет година

— У Београду, 28 фебруара 1873. приказује се први пут »Натањ Мудри«.

— У Бечу, гроф Димитрије Аркадијевић Марков и Кнез Оболенски чине покушаје да оснују стално руско позориште.

— У Загребу место Августа Шеное постаје драматург Народног Казалишта Ј. Евђеније Томић и у исто време приказује се први пут његов комад »Брачне Понуде«.

— У Београду, 27 фебруара 1873 премијера »Дон Карлоса«.

— Иван Зајц довршава композицију прве српске опере »Ђурађ Бранковић« за коју је либрето написао Велимир Ђорђевић. Гласови су у опери овако распоређени: Ђурђе Бранковић — први баритон, Гргор — јунакић тенор, Стеван — сопран, Мара — мецосопран, Јевросима — алт, Лазар — басо профундо, Мурат — лирски тенор и т. д. Опера је остала неприказана. Међутим исте године у Пешти се приказује онда »Ђурађ Бранковић« коју је компоновао Перкл.

— Децембра месеца Трифковићев »Француско-Пруски Рат« игра се на мађарској позорници у Баји, у преводу Мите Поповића песника.

Ада Польакова полази поново на турне по Југославији

Г-ђа Ада Польакова и г. И. Брезовшек, у Дубровнику.

После великог успеха г-ђе Польакове у Бечу, где је гостовала у великој Опери, цењена уметница полази идуће недеље на један турне по Југославији. У првом реду, г-ђа Польакова даваће један или два концерта у Сарајеву, где је прошле сезоне била примљена са лудим одушевљењем, а затим ће поћи вероватно опет до Дубровника, који јој се допао необично, кад је приликом свога првог концерта, прошле године, провела неколико дана и снимила се, заједно са г. И. Брезовшком, првим капелником Београдске Опере и њеним љубазним акомпањатором, пред Гундулићевим спомеником.

Зашто трагати за нашим старијим сликарима?

Иницијативом Уметничког Одјељења, г. Вељко Петровић књижевник, почeo је прибирати грађу за „Историју Српског Сликарства“.

Поводом тога, уредништво „Сомоедије“ замолило је г. Петровића да напише чланак у коме ће истакнути важност тога питања.

Да применимо стару изреку, само у друкчијем смислу: »од свих мртвих, наши иду најбрже«. Јесте ли застали који пут на тој чудној појави: како се код нас

дела, и пајсвечаније погребених аутора, брзо и дефинитивно заборављају? Ко данас чита, тако за нашим т. зв. старијим сликарећи јуче умрлога Лазаревића, Матавуља, Вукићевића, Јанка и т. д.? Да нема школе и школских крестоматија, али — опет, та оба-

везна литература, где настава дражи ћака на писца као на неког крвног душманина! Тако вам је и у сликарству. Слике од педесет година називају се «неке старе», »не знам чије«, »неког сликара од пре Христа«. Иманечег од племена Зулу у нама; синови једу оцеве, али без церемонија. Међутим, честитог и трајног стварања нема без свесног континуитета.

Тај ме је момент највише и нагнао на то да почнем трагати за нашим т. зв. старијим сликарећи јуче умрлога Лазаревића, рима. Дали је могуће успоставити везу између наших разврнутих уметничких нараштаја, питам се, осећајући да од тога моралнога

ослањања унатrag зависи наша културна обнова.

Непосредан потицај за такав један »семинарски« посао, противан мојим склоностима, дале су

падњачких примеса; и друго: да су тада, до пре пола века, озбиљно схватили уметност и ти наши »старији« сликари и оно наше друштво за које су и у коме су они радили. Наш XVIII век имао је Јакова Орфелина, Крачуна, Мојсеја Суботића, Гребована, Тодора Чешљара и друге чијих се радова не би постидела ни једна европска галерија, као ни неких слика Арсе Тодоровића, Николе Алексића, Саве и Павла Петровића, Константина Данило, Аврамовића и других из прве половине XIX века.

Један преглед о нашем сликарству у прошлим двама вековима, и једна збирка узорних дела из тога доба, били би од неопењене користи, не само по наше културне историје и националне психологе, него, у првом реду по наше данашње и будуће уметничке кругове. Сви би се уверили тада да су и наши старији сликари били ванредно хитри и пријемчиви при асимилацији страних вредности, али да су, поред тога, располагали и издржљивом и страсном вољом за удобљивање у саму суштину ствари и за солидно стварање, без кокетне и фриволне површиности.

Да се до тога циља дође треба почети бар прикупљати писмени материјал, као маршруту каснијим прибирачима, разрађивачима и оцењивачима, па онда заинтересовања формира и једна наша уметсовати и друштво и државу и ност, до половине XVIII века још цркву, јер успех зависи од спољног јаким реминисценцијама на разумног и увиђавног напора тих наше старо балканско сликарство, трију фактора.

Вељко Петровић

„Сомоедија“ се може добити у свима књижарама и код свих продаваца новина. Поједини број 3 динара.

Карикатура г. Вељка Петровића, књижевника. — Karikatura g. Veljka Petrovića, književnika.

ми публикације извесних наших и страних научника о српској средњевековној уметности и успомене, већ скоро заборављење, на иконостасе и портрете које сам виђао некада по Војводини. После повратка у ослобођени родни крај гледао сам, где се год могло, да проконтролишем те своје слутње. И констатовао сам, прво: да се одмах по груписавању наших насеобина у тим крајевима почела да формира и једна наша уметсовати и друштво и државу и ност, до половине XVIII века још цркву, јер успех зависи од спољног јаким реминисценцијама на разумног и увиђавног напора тих наше старо балканско сликарство, трију фактора.

а од то доба са све више за-

Прослава 40 година Народног Дивадла у Прагу

Зграда Народног Дивадла у Прагу. — Zgrada Narodnog Divadla u Pragu.

18 новембра прослављено је своје процвasti. Опером управља на свечани начин 40 година по г. Острил а драмом г. Хилар, кога зоришна рада Народног Дивадла, смо са највећим задовољством које је отворено 18 новембра 1883 поздравили овде у Београду, пригодине са Сметанином опером ликом педесетогодишњице нашег »Либуш«. Сада је Дивадло, у јеку позоришта.

Највећа тапетарска радња

Студеничка 39 **ЂУРЕ РУБЛЕКА** Телефон 32-10

има увек на стоваришту најлепши избор свију тапетарских израђевина.

Јесте ли посетили ново отворени

ДЕПО ЧАРАПА Р. РОМАНО

Краља Милана ул. 99, Славија

Будите уверени да на сваком пару чарапа који тамо купујете уштедите свакако најмање 10 динара.

Мештровић код Масарика

У току прошлог месеца, наш прослављени вајар г. Иван Мештровић био је позван у Праг да изваја бисту г. Масарика председника Републике. Наша слика представља уметника, у моменту када моделира уваженог председника Чехословачке Републике.

Вајар Мештровић довршава бисту председника чехо-словачке републике, Масарика. — Vajar Meštrović dovršava bistu predsednika čeho-slovačke republike, Masarika.

Споменици у Русији **Novosti iz zagrebačkog kazališnog života**

„Kazalište u Tuškancu“.

Početkom decembra će započeti rad u „Kazalištu u Tuškancu“ (tako se službeno zove novo kazalište u Streljani). U njemu će se stalno izmjenjivati operete i dramski komadi. Prva će predstava biti poznata opereta „Mikado“ od Sulivan, zatim najbolja Wedekindova drama „Budjenje proljeća“ („Frühlingserwachen“), pa Offenbachova opereta „Lijepa Jelena“ i „Man'selle Nitouche“ od Hervea. Š obzirom na otvaranje тога казалишта, одгодјено је, ради финансијских razloga, na nekoliko mjeseci otvaranje maloga intimnoga teatra u Frankopanovoј ulici.

Noviteti u Narodnom Kazalištu.

Već prvih дана мјесeca decembra prikazivati će se u нашем казалишту први put nova drama od g. Miroslava Krleže „Vučjak“, за коју се vrše покуси.

У Баку подигнут је недавно овај, експресионистички израђен споменик погинулима у револуцији. — U Baku podignut je nedavno ovaj, ekspresionistički izrađen spomenik poginulima u revoluciji.

Најмлађи глумац у свету

Симпатични Џеки Куган, најмлађи филмски уметник, у филму „My Boy“. — Simpatični Đekí Kugan, najmlađi filmski umetnik, u filmu „My Boy“.

Одговорни уредник Миодраг Михајловић-Световски. — Власник за Издавачко Удружење „Илустрација“ Иван Зринић, директор „Илустрованог Листа“. — Тифдрук и офсет штампа Графичког Завода „Макарије“ А. Д. Београд—Земун.